

במקום שימחה-לאיד - חוק חדש

כסטיבל ידליון

מי שלא ראה את השימחה לאידו של אשר ידליון, לא ראה שימחה מימיו. אינו זוכר פסטיבל כזה של שימחה, חגיגה כזו לכבוד נפילת אדם, כמו התגובה הציבורית על פרשה זו.

זרים ניגשים אלי ברחוב ומברכים אותי על חלקו של העולם הזה בחשיפת הפרשה. אחרים משיבעים אותי שלא להרפות. אחרים מטלפנים ומבקשים הבטחה שנספיל גם בחבריו ובשותפיו של האיש, תוך ציון השמות המייוחלים. ואני שואל את עצמי: מניין הי שינאה הזאת לאיש? מה טיבה של צהרה זו על נפילתו?

דמה לי שהשינאה אינה מכוונת אל ידליון אישית דווקא, אלא אל כל המעמד שהוא מייצג.

בעיני הציבור, מצטייר אשר ידליון כי נציגו המושלם של מעמד הפרוטקציונרים, מעמד "יחידיהסגולה" שגדלו ושמנו על תשבוננו, העושים ברכוש הציבור כבתוך שלהם, המטיפים להידוק חגורתנו והמעקף רים את תוספת-היוקר שלנו, בשעה שהם עצמם חיים חיי מיליונרים.

זה שגים מסתכל הציבור בחוסר-אונים במעלליהם של אנשי המעמד הזה. הוא רואה אותם מטיילים חינם בעולם, במחלקה הראשונה של אל על, ממלון-פאר למלון לנסיעות. הוא רואה אותם עוברים ביעף במכוניתהשרד המסוארת, ליד הנגרי המשרת, בשעה שתובעים מאיתנו לנסוע באוטובוס הדוס ומלוכלך, או לשלם מס הכנסה על נסיעותינו בתפקיד. הוא רואה אותם ווללים במיסעדות-פאר, משויצים במסיבות מסוארות של מיליונרים, בונים לעצמו וילות תלת-מיפלסיות.

הוא רואה אותם יהירים וכוזבי חים בעצמם, מצפצפים על כל חוק, אדישים לכל ביקורת, כוזבי לעם הפשוט, מצהירים על משכורת של אלפים ל"י וחיים ברמת-ימחיה של 50 אקף לחודש.

אטאט הצטבר הרגו, גבר התיסכול, התעמקת תחושת חוסר-האונים האילם. כל זה התפרץ עתה, בורם אדיר, מישוה "מהם" נדפק. אחד "הגדולים" האלה נפל, וגורף את חבריו עימו. זהו מקור השימחה - שימחת הנקמה על חוסר-האונים.

זוהי תגובה טבעית. אך קשה לומר שזוהי תגובה סימפטטית. אינני מוכן לשתף את עצמי בשימחה זו לאיד.

עיתון זה מילא תפקיד מכריע בחשיפת הפרשה. קיבלנו על עצמנו סיכון עצום כאשר החלטנו לפרסמה לראשונה. נכנסנו לגוב האריות, חשופים להתקפות-הזעם של בעלי השיניים החדות והציפורניים הקטלניות.

אך לא עשנו זאת מתוך שינאה, תאוות נקם או שימחה-לאיד. אין בלבי כל שינאה לאשר ידליון. אין לי כל יחס אישי אליו. כשאני רואה את תבונתו מאחרי הסורגים, אני מצטער על שהביא את עצמו למצב זה. עשיו מה שעשיו - ונמשיך לעשות זאת בכל האמצעים שיעמדו לרשותנו - כדי למלא את תפקיד שקיבלנו על עצמנו. כדי לטהר את המדינה, שאנחנו רוצים לחיות בה תוך גאווה וחזווה. כדי לבער את השחיתות, האוכלת את המדינה מבפנים כמו סרטן את הגוף החי.

כבאי אינו שונא את האש. אלא מססה לכבותה, לעיתים תוך חירוף נפשו. רופא אינו שונא את המחלה, אלא משתדל לרפא אותה, גם כשהוא נאלץ לקטוע אבר. אנחנו, שמקצוענו הוא המדינה, חמה בשחיתות, מצווים לעשות

זאת במסירות, כדכקות במשימה, תוך הסתכנות - אך כלא שימחה לאיד.

שימחה-לאיד היא רגש עקר מי יסודו.

אין היא מרפאת דבר. אין היא ממריצה את בעליה לקום ולהירדם, לעשות ולתקן. זוהי הצרה האמיתית.

תגובה זו נולדה ממעמקי חוסר-האונים, והיא מובילה אל שפל חוסר-המעש. השימחה-לאיד, כמו הכדורגד הישראלי, היא ספורט-שליצופים יושבים ביציע, מפתלים בהתמוהדות בין נבחרת-הגנבים וניכחי רתיחותקרים, צועקים "כראו" ו"בוז", והולכים הביתה צרודים ורי מרוצים.

(והרי אין כל הבדל בין הידליונים של מפא"י, הגובים קומיסיון על עסקת-קרע, לבין הידליונים של רפ"י, הגובים קומיסיון על עסקת-נשק, והידליון של חרות, הי חומסים אלמנות ויתומים והורים שכור לים, כפי שהראה לנו דן רביב בצורה כה מוזעזת בטלוויזיה.)

אני חושד מאד שאותם אנשים טובים, המשתתפים עתה בפסטיבל השימחה לאידו של ידליון, הצביעו בעד מיפלגות-השחיתות כבחירות האחרונות, ויעשו זאת שוב ככחי רות הכאות. כי השימחה-לאיד היא ההיפך מן הרצון לפעול, להילחם, לשנות.

מרבח המזל ישנם רביסרבים בי מדינה, שאינם רוצים להשתתף בפסטיבל, אך השואלים את עצמם בריצות.

אשר ידליון בדרך למעצר: איפה הם היו?

בדאגה וברצון-טוב: מה לעשות? איך לשנות?

מהו הלחץ האמיתי מפרשת ידליון, וי כיצד אפשר לתרגמו לשפת המעשים? יש דרך פשוטה לכך, ודווקא פרשת ידליון מצביעה עליה בבירור.

יש לחייב כל אדם, שיש לו נגרי עה כדשהי בכספי הציבור, לחשוף את עצמו לביקורת ציבורית גדול ייה, רצופה ומתמדת.

אילו הייתי כעת חבריכנסת, הייתי מציע השבוע הצעת-חוק שתכלול את ה עקרונות הבאים:

כל אדם המטפל בכספי-ציבור יגיש, לפני כניסתו לתפקיד, הצהרה שתפרט את כל רכושו.

הצהרה זו תכלול את רכושו האמיתי, גם אם הוא רשום על שם בנימישפחה, קרובים, ידידים, חברות אלמוניות או גופים אחרים כלשהם, בארץ ובחול.

פעם בשנה יגיש האיש הצהרה נוספת, ובה רשימתרכוש מעודכנת, וכן פירוט מלא של כל הכנסותיו במשך השנה, שלו ושל בנימישפחתו, מכל מקור שהוא, ציי בורי ובלתי-ציבורי.

בתום תפקידו, ובמשך השנתיים שלאחריו, יגיש האיש הצהרות-רכוש נוספות.

מי שחובה זו חלה עליו, והוא מגיש הצהרה כזוהי, מעלים רכוש או הכנסות בצורה כלשהי, יהיה צפוי להרשעה בעוון מעילה באמון ציבורי, לעונש-מאסר ממושך

לא זהו הדבר הנדרש מן האזרח במדינה בריאה.

ש להגיד בפה מלא: חוסר-האונים, שהוליד את השימחה-לאיד, אינו גזיר רה מן השמיים. אין זה חוסר-אונים כפוי. זהו חוסר-אונים מרצון, חוסר-אונים של פודנים ועצלנים.

אפשר היה לשאול את השמחים לאיד: איפה הייתם?

העיתונאים, המתנפלים עתה על המציאה בחשק ובתאוה - היכן היו הם כאשר חשפנו לראשונה את מעללי אשר ידליון, לפני שנה ויותר, כאשר ידליון היה בעלי בעמיו עושה טובות לידידיו ונותן מודיעות שמנות לעיתונים?

ואתם שקרעו לגורים את משה דיין למחרת המחל - היכן היו הם בשיא זוהרו, כאשר חשפנו אנו את עסקיו הרשורים וחוסר-אחריותו? אילו היה משה דיין חורו היום לגדולה - האם לא היו אתם פורשנים וכתבים וכתבלים מתפלשים שים שוב בעפר לרגליו, מוכנים להסתול ולסלוח, ללחץ פינכה (ולא את הפינכה בילבד)?

ואפילו את האנשים "הפשוטים", הנהנים עתה מפירורי פסטיבל ידליון, מותר לשאול אותם - היכן הם היו?

בעד מי הצביעו כבחירות האהי רונות, אם לא בעד הידליונים די מיניהם?

ולהחרמת הרכוש או ההכנסה שהועלמה. זאת, כמובן, נוסף על העונשים הרגילים שיוטלו עליו אם יוכח שקיבל שוחד או קומיסיון בלתי-חוקי, או שמעל בכספים או שעבר עבירה פלילית אחרת.

חובה זו תחול על כל אדם הנושא מישרה ציבורית פוליטית או מינהלית, נבחרת או ממונה. וכיכלל זה שרימימשלה, חבריי כנסת, פקידוימשלה מכל הדרגים, נבחרת הפונות היהודית והחסי תדרות הצינוית ופקידיהן, נבחרת הסתדרויותהעובדים ופקידיהן, נבחרת כחרי מוסדות ציבוריים אחרים ופקידיהם, הנבחרים והפקידים שק כל המיפלגות והתנועות הנחנות ממימון ממלכתי או הסתדרותי או הגובות תרומות.

הצהרות הרכוש וההכנסות תופקדנה בידי מדור מיוחד במשרד מבקר-המדינה, ותהיינה פתוחות לעיון הציבור, כך שכל אדם יוכל לגשת ולעיון בהן בכל עת.

כל אדם היודע על רכוש או הכנסה של איש-ציבור שלא הופיעו בהצהרה שלו, יוכל להודיע על כך למשרד מבקר-המדינה או למישרה, והדבר יימסר לחקירה.

אם זוהי דרך דראסטית מדי? האם חוק כזה יהיה דראקוני מדי? כמציאות של ישראל, זהו הי מינימום הדרוש, אם רוצים לבער את הנגע.

אנשים רבים במדינה, עצמאים וגם שכירי, נדרשים מדי-פעם להגיש הצהרות הון, כדי לוודא שהם משלמים מס-אמת. אם כלה חובה זו על סתם אזרחים, הי מתפרנסים מעמל כפיהם, חייבת היא לי חול, על אחת כמה וכמה, על אנשים הנהנים ממעמד של אמון ציבורי, המטפי לים ברכוש הציבור והמצציגים את עצמם לבחירת הציבור.

איש אינו מכריח את פלוני להציג את מועמדותו לתפקיד של שר או חבריכנסת, נגיד בנק ממלכתי או מבקר-המדינה, מוכ"ל הסתדרות או מנכ"ל קופת-חולים, חבר הנהלת-הסוכנות או מפכ"ל המישרה, פקיד בכיר או מזכיר מיפלגה.

כל אלה הם תפקידים שאנשים מוכנים לשפוך דם, לעסוק באיני טריגות אינסופיות ולנעוץ סכין ביי גב חבריהם הטובים ביותר, כדי להשיגם.

אם כן, מדוע לא יביאו קורבן נוסף, ויקריבו על מזבח זה את פרטיותם הי כלכלית?

האם יש ביכלל זכות-לפרטיות למי ש מעמיד את עצמו על במה ציבורית או ליד הקופה הציבורית? איזה נימוק יוכל להיות נגד חשיפת-עצמיות זו של משרתי-ציבור? אם אכן מדובר במשרתי-ציבור, ולא בשליטי-ציבור, בחומי פיי-ציבור, בכוזי-ציבור, כמחלקי שלידי-ציבור?

אם לא תתקבל הצעה כזו בעיקבות פרשת ידליון, לא תהיה פרשה זו אלא עוד אבן אחת שנוקדה לתוך המים העכור רים של הביצה הציבורית, אבן הגורמת לי כמה ארוות והשוקעת מבלי להשאיר זכר.

על כן מדאוינה אותי האזרוגיה הי גדולה של השימחה-לאיד, העומדת במרכז פסטיבל-ידליון.

אורגיה יכולה לספק לשעה קלה את המשתתפים בה, אך למחרת היום הם יתעוררו עייפים ורצוצים, כשהם מצפים לאורגיה הבאה.

איננו זקוקים לפסטיבלים ודי אורגיות. אנחנו זקוקים לפעולה תכליתית, נמרצת, מייקצועית, יציב נית, כדי לנקות את האזרווה הי מזוהמת של המימסד השליט.